

Az élmezőnyhöz tartozunk egy európai uniós feketelistán: az adócsalás, a fekete- és szürkegazdaság mértéke csak Bulgáriában nagyobb, mint Romániában. A vámosok is a csalogók kezére játszanak - állítja egy belső kormányzati jelentés.

A jelentést még áprilisban állították össze kormányzati illetékesek, amikor még [Sorin Blejnar](#) állt az Adó és Pénzügyi Hivatal (ANAF) élén, ez alá tartozott a vámhivatal is.

A jelentés azt vizsgálja, **menyire hatékonyan lép fel az állam az adócsalókkal és adóelkerülőkkel szemben**, az ANAF korábbi vezetése ugyanis úgy becsülte, a GDP 1,5 százalékát termelte ki az adócsalókkal folytatott küzdelemnek köszönhetően.

Adócsalók csapolják meg a büdzsét

A Mediafax hírügynökség birtokába került dokumentum szerint bár mi rendelkezünk szinte a legmagasabb adókulcsokkal, ami az áfát és a kötelező társadalombiztosítást illeti, az ország utolsó helyen áll, ami az ebből származó, GDP-arányos bevételeket illeti. Leginkább adócsalás miatt esnek ki ezek az bevételek.

A feketegazdaság a GDP 30,2 százalékát teszi ki Romániában, és csak Bulgáriában rosszabb a helyzet. Ausztriában, Németországban, Franciaországban, Írországban és Hollandiában ez a mutató a GDP 15 százaléka alatt helyezkedik el.

A felderített adócsalás mértéke állandóan nőtt az elmúlt években, 2003-ban a GDP 1,8

százaléka volt, míg 2010-ben 2,34 százalékra. A be nem azonosított adócsalás becsült mértéke még inkább növekedett: 2003-ban 9,53 százalékra, míg 2010-ben 15,67 százalékra tették. A beazonosított és a be nem azonosított adócsalás együttes aránya a GDP 11,33 százalékáról (2003) 18,01 százalékára (2010) ugrott.

Az adócsalás mértéke még akkor is növekvő tendenciát mutatott, amikor a vámilletékek egyre kisebbek lettek. A jelentés szerint ez azt mutatja, hogy

a vámosok és az adócsalók egymás cinkosai.

A dokumentumban több olyan módszert leírnak, amellyel a vámosok megkönnyítik az adócsalók dolgát. Az egyik klasszikus módszer a vámnál a termékek árának csökkentése. Az EU-n kívüli (leggyakrabban kínai vagy törökországi) beszállító sokkal kisebb értéket tüntet fel a számlán, mint amennyit az áru valójában ér. De megtörténik, hogy **maga a vámos sorolja olcsóbb vámkategóriába az árut**, mint ahova az tartozna. A vámérték közvetlenül befolyásolja az áfa nagyságát is, amit az importőrnek kell megfizetnie a vámnál.

Azzal a módszerrel is csálnak, hogy a vámos egyszerűen más jellegű termékként írja be főleg a jövedéki adóköteles árukat, mint amilyen a cigaretta vagy az alkohol, vagy a drága termékeket, mint amilyenek parfümök, vagy a hamisított termékeket (dohány, ruha, parfüm). Ezekben a helyzetekben az importőrök teljesen más természetű termékeket vallanak be a fiktív beszerzési iratokban, mint amit valójában behoznak az országba, így jóval kevesebb vámilletéket fizetnek.

Meg se nézik az árut vagy a járművet

Az adóelkerülő rendszert a határon dolgozó vámosok lustasága segíti, főleg azoknak a cégeknek az esetében, amelyeket az informatikai rendszer az egyszerűsített eljárást jelentő „sárga folyosóra” választ ki, ahol csak az árut kísérő iratokat vizsgálják meg.

A sárga folyosót főként azok a cégek veszik gyakran igénybe, amelyek azt nyilatkozzák, hogy **a z elvámolást országon belül ejtik meg egy belföldi irodában**, és nem a határon. Miután kifizették a vámilletéket, és felmutatták a szállítmány iratait, a vámosok lepecsételik a teherszállítmányt, ami mehet is tovább.

Ha az illető cég már bonyolított importot, illetve az informatikai rendszer semmilyen kockázati tényező alapján nem szűrja ki a szállítmányt, az ország belsejében dolgozó vámosok már **azt sem nézik meg, hogy a jármű egyáltalán behúzott-e az udvarukra**, megvan-e még vagy érintetlen-e a vámpecsét.

Például egy elméletileg ruhákat szállító kamion lehet, hogy cigarettával van megrakva. A sofőr csak a belföldi vámirodához szükséges iratokat mutatja be a sárga folyosón, és senki nem ellenőrzi, megvan-e a teherautó, érintetlen-e a pecsét, ugyanaz-e a pecsét, amit belépéskor rátettek, és hogy mi van valójában a raktérben.

A vámellenőrzés így totálisan hatástalan

– vonja le a következtetést a jelentés. A kormányzati dokumentum konkrét eseteket is említ, például **hogyan lehet majdnem 136 ezer eurót megspórolni egy közepes méretű etilalkohol szállítmánnyal.** Ha az importőr azt vallja, hogy 20 ezer liter ásványvizet hozott be Brazíliából ötliteres palackokban, 18 ezer euró értékben, akkor az ásványvíz vámilletéke 9,6 százalék (1728 euró), az áfával együtt pedig összesen 6463 eurót kell kifizetnie a vámnál.

Ha a valóságban azonban csak 5 ezer liternyi volt az ásványvíz, a szállítmány többi része pedig 15 ezer liter finomított etilalkohol, annak vámilletéke 2880 euró, jövedéki adója pedig 108 ezer euró, áfával együtt az érték 142 406 euróra rúg. A költségvetéstől elcsalt adókülönbség 135 943 eze euró egy nem is olyan nagy tételnél.

Bevetik azt a cselt is, hogy más, nem adóköteles termékek előállításához szükséges nyersanyagként szállítanak olyan termékeket, amelyek után kötelező jövedéki adót fizetni. A hatóságoknak tudomásuk van az ország területén "mozgó illegális gyákról" is, ahonnan jövedéki adóköteles termékeket, főként cigarettát és szeszesitalokat dobnak piacra.

Ha ezekről a hatóságok tudnak, sőt néhány hónapja tucatjával tartóztattak le vámosokat, akkor már csak azt az információt kell kívánnunk, hogy mikor és hányat ítélnék el közülük, és mekkora lesz a mérhető és a csak becsülhető adócsalás a 2012-es GDP-hez viszonyítva. Idén valószínűleg egyikre sem kapunk még választ.